

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 16^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ 1982

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΠΕΡΙΚΛΗ ΘΕΟΧΑΡΗ

ΕΝΑ ΕΝΔΟΞΟΝ ΠΛΟΙΟΝ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥΜΠΙΑ

Κύριε Πρόεδρε,

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος ἦτο ὁ σκληρότερος, ὁ καταστρεπτικώτερος, ὁ πλέον μακροχρόνιος καὶ ὁ πλέον πολυαίμακτος ἀπὸ ὅλους τοὺς πολέμους εἰς τοὺς ὁποίους ἐνεπλάκη ἡ Πατρίς μας ἀπὸ τῆς Ἀνεξαρτησίας.

Ἡ συμβολὴ τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ εἰς τὸν πόλεμον αὐτὸν ὑπῆρξεν ἐξαιρετικῶς σοβαρὰ καὶ ἀξία λόγου. Πρέπει νὰ ἐπενθυμίσω ὅτι ἦτο ἡ μόνη ἐκ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων τῆς Χώρας ποὺ λόγῳ τῆς φύσεώς της ἠμπόρεσε νὰ συνεχίσῃ χωρὶς καμμίαν διακοπὴν τὸν ἀγῶνα. Ὅσα πλοῖα τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ δὲν εἶχαν βυθισθῆ ἀπὸ τὰς ἐχθρικὰς βόμβας, ἀνεχώρησαν, μετὰ τὴν κάμψιν τῆς χώρας, διὰ νὰ συνεχίσουν τὸν ἀγῶνα, ὑπὸ τὴν νόμιμον Κυβέρνησιν καὶ παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν Συμμάχων μας, εἰς τὴν ξένην.

Ἡ Πολεμικὴ Ἀεροπορία ποὺ ἠμποροῦσε ἐπίσης λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ ὄπλου νὰ συνεχίσῃ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος τὸν ἀγῶνα, ἔδωσε τὸ παρὸν μὲ τὰ μόνα ἐλάχιστα ἀεροπλάνα της ποὺ εἶχαν διασωθῆ. Καὶ ἦσαν ὅλα, ὅλα, μόλις τρία!

Ἀτυχῶς, λόγῳ τῆς κατοχῆς, ἡ δρᾶσις τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ καὶ βραδύτερον τῆς Πολεμικῆς Ἀεροπορίας, τοῦ θαυμασίου («Ἱεροῦ Λόγου») καὶ τῶν δύο Ταξιαρχιῶν τοῦ Ἐλ Ἀλαμέιν καὶ τοῦ Ρίμινι ποὺ κατορθώθη νὰ συγκροτηθοῦν εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν, παρέμεινε κατὰ τὸ πλεῖστον ἄγνωστος εἰς τοὺς Ἕλληνας.

Διὰ τὰ γίνῃ πλέον κατανοητὴ ἢ δρᾶσις τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, θὰ προβῶ εἰς ὀλίγας ἀπλᾶς συγκρίσεις πὺν θὰ παρουσιάσουν μερικὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ὄντως ἐντυπωσιάζουν.

Αἱ ἀπώλειαι τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ εἰς ἄνδρας καὶ πλοῖα κατὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον εἶναι μεγαλύτεραι κατὰ πολὺ, ἀπὸ ὅλας μαζὶ τὰς ἀπολείας πὺν ὑπέστη τοῦτο εἰς ὅλους τοὺς πολέμους ἀπὸ τῆς Ἀνεξαρτησίας μέχρι σήμερον. Ἐπίσης, τὰ διανυθέντα ἀπὸ τὰ πλοῖα μας μίλια ὑπερβαίνουν κατὰ πολὺ τὰ διανυθέντα παρ' ὅλων τῶν πολεμικῶν πλοίων μας μίλια εἰς ὅλους τοὺς ἀπὸ τοῦ 1821 πολέμους.

Ἐπειδὴ ἡ ἀφήγησίς μου ἀφορᾷ εἰς τὸ θέατρον τοῦ πολέμου τῆς Μεσογείου, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ δώσω μίαν γενικὴν εἰκόνα τοῦ τί ἐσήμαινε δρᾶσις ἀντιτορπιλικῶν εἰς τὴν Μεσόγειον κατὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον.

Τὰ ἀντιτορπιλικὰ ἐδρίσκοντο εἰς διαρκῆ κίνησιν καὶ ἡ ἀπλῆ αὐτὴ λέξις ἐσήμαινε ὅτι ὁ μέσος ὄρος τῶν πολεμικῶν ἀποστολῶν των ἀνῆρχετο εἰς τὰς 28 ἡμέρας κατὰ μῆνα. Ἀκούραστα, ἀτρόμητα, πρόθυμα νὰ ἀντιμετωπίσουν ὅλους τοὺς κινδύνους, τὰ ἀντιτορπιλικὰ ἔπαιξαν τὸν σπουδαιότερον ρόλον καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ναυτικοῦ πολέμου.

Αὐτὰ ἐξησφάλισαν τὰς ἀπαραιτήτους διὰ τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις μεταφορὰς ἀνδρῶν καὶ ἐφοδίων, αὐτὰ ἀπηγόρευσαν εἰς τὸν ἐχθρὸν τὴν χρησιμοποίησιν τῶν θαλασσίων ὁδῶν καὶ αὐτὰ ἀντιμετώπισαν ὅλα τὰ πολεμικὰ μέσα πὺν ἐχρησιμοποίησεν οὗτος, διὰ νὰ παρεμποδίσει τὰς μεταφορὰς μας. Θωρηκτὰ, καταδρομικά, ἀντιτορπιλικὰ, ὑποβρύχια, ἀεροπλάνα, τορπιλλοπλάνα, τορπιλλάκατοι, νάρκες, αὐτοὶ ἦσαν ἐχθροὶ τῶν ἀντιτορπιλικῶν.

Ἐὰν εἰς αὐτὰ τὰ ὀλίγα πὺν ἀνέφερα προηγουμένως, προσθέσετε καὶ ὅτι τὸ προσωπικὸν τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ, πὺν ἐσυνέχιζε τὸν πόλεμον μακρὰν τῆς Πατρίδος κατὰ τὴν κατοχὴν, ἐμάχετο χωρὶς νὰ ἔχη καμμίαν ἐπαφὴν μὲ τὰς οἰκογενείας του, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τὴν τύχην τῶν προσφιλῶν του προσώπων, πὺν ἐστῆναζον εἰς τὴν Πατρίδα ὑπὸ τὸ πέλμα τοῦ κατακτητοῦ, τότε θὰ ἠμπορέσετε νὰ ἀντιληφθῆτε πόσῃ ψυχικῇ δυνάμει καὶ ποῖον ἠθικὸν ἔπρεπε νὰ διαθέτῃ τὸ προσωπικὸν αὐτό.

Καὶ πιστεύω ὅτι πρέπει ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Ἀκαδημίας νὰ τονίσω ὅτι ὀφείλεται πᾶσα τιμὴ εἰς τοὺς διατελέσαντας τότε Ἀρχηγούς τοῦ Στόλου, χάρις εἰς τὰς ἰκανότητας καὶ τὴν ἐπιβολὴν τῶν ὁποίων κατέστη δυνατὴ ὄχι μόνον ἡ συνήχισις τοῦ ἀγῶνος, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀξιοποίησις τῆς δρᾶσεως τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ διὰ τῆς ἀποκτήσεως νέων μονάδων, τὰς ὁποίας οἱ Ἄγγλοι, ἀφοῦ ἐξετίμησαν τὰς ἰκανότητας τῶν Ἑλλήνων Ναυτικῶν, μᾶς ἔδιδαν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ εὑρεθῇ τὸ

Ναυτικόν μας κατὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν σχεδὸν τριπλάσιον ἐκείνου ποῦ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, διὰ τὰ συνεχίσῃ τὸν πόλεμον.

Καί, τέλος, θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι εἰς τὸν ναυτικὸν πόλεμον ὅλοι οἱ ἐπιβαίνοντες εἰς ἕνα πλοῖον ἔχουν κοινὴν τὴν μοῖραν. Ἡ τύχη ὅλων, ἀπὸ τοῦ Κυβερνήτου μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου ναύτου, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἰδίαν βόμβαν, ἀπὸ τὴν ἰδίαν τορπίλλην. Τοῦτο δημιουργεῖ καὶ τὴν γνωστὴν ναυτικὴν ἀλληλεγγύην.

Χωρὶς νὰ ὑπερβάλλω διόλου, πρέπει νὰ τονίσω ὅτι ὅλα τὰ πλοῖα μας εἶχαν διακεκομμένην δρᾶσιν. Θὰ ἤμποροῦσα ν' ἀναφερθῶ εἰς πολλὰς ἐνδόξους σελίδας ποῦ ἔγραψαν τότε τὰ πολεμικὰ μας.

Συγχαρητήρια σήματα, ἡμερήσια διαταγαί, Ἀγγλικὰ παράσημα, καὶ εἶναι γνωστὸν τί σημαίνει ἡ ἀπονομὴ πολεμικοῦ παρασήμου ἀπὸ τοὺς Ἀγγλους, ὅλα αὐτὰ ἐκφράζουν τὴν ἀξίαν τῶν ἐλληνικῶν πλοίων.

Ὅλα τὰ πλοῖα ἠγωνίσθησαν καλὰ καὶ ἐκαλύφθησαν ἀπὸ δόξαν. Ἐνα ὅμως ὑπερέβαλε τὴν δρᾶσιν ὅλων τῶν ἄλλων. Ἐνα εἶχε τὰς σπουδαιότερας καὶ σοβαροτέρας πολεμικὰς ἐπιτυχίας. Καὶ λόγῳ τῆς δράσεώς του ἔγινε τὸ ἐνδοξότερον πλοῖον τοῦ Πολεμικοῦ μας Ναυτικοῦ καὶ τὸ καράρι ὅλων μας εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν. Καὶ ἐπειδὴ εἶναι βέβαιον ὅτι λόγῳ τῆς κατοχῆς δὲν ἐγνώσθη ποτὲ καλὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ δρᾶσις καὶ ἡ δόξα αὐτῆ καὶ ἐπειδὴ πρέπει κάποτε νὰ μάθουν καὶ νὰ ἀκούσουν οἱ Ἕλληνες τὴν πραγματικὴν καὶ ὄχι τὴν διαστρεβλωμένην ἱστορίαν, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ διὰ τὰ τιμηθῆ τὸ καράρι αὐτὸ ὅπως τοῦ ἀξίζει, διὰ τοῦτο ἐπέλεξα τὴν ἱστορίαν του ὡς θέμα τῆς σημερινῆς ὁμιλίας μου, εἰς τὴν ἀφήγησιν τῆς ὁποίας καὶ προβαίνω.

Τὸ ἐνδοξον αὐτὸ καράρι μας εἶναι τὸ ἥρωικὸν ἀντιτορπιλικὸν μας ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΟΛΓΑ.

Μὲ συγκίνησιν ἀναπολώ τὴν ἔξοχον δρᾶσιν τοῦ πλοίου αὐτοῦ. Καὶ εἶμαι ἰδιαιτέρως εὐτυχής, διότι ἤμπορῶ νὰ ἀποτίσω φόρον τιμῆς καὶ σεβασμοῦ εἰς ὅλους τοὺς Ἀξιωματικοὺς καὶ Ἄνδρας, καὶ τοὺς φονευθέντας ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιζήσαντας, καὶ ἰδιαιτέρως πρὸς τὸν φονευθέντα Κυβερνήτην του καὶ ἐπιστήθιον φίλον μου, τὸν Ἀντιπλοίαρχον Γεώργιον Μπλέσσαν, καθὼς καὶ εἰς τὸν ἐπίσης φονευθέντα ὑπαρχον καὶ ἀξιωματικὸν πυροβολικοῦ του, τὸν ἀξέχαστον ἀνεψιὸν μου πλωτάρχην Μιχαὴλ Γρηγορόπουλον.

Ἐπίσης δὲ καὶ εἰς ὅλους τοὺς φονευθέντας 7 ἀξιωματικούς, 3 ἀρχικελευστάς, 36 ὑπαξιωματικούς καὶ 25 ναυτοδιόπους. Εἰς ὅλους τοὺς 71 ἥρωικούς νεκρούς του, εἰς τοὺς 65 τραυματίας του καὶ εἰς ὅσους ἀκόμη ἀνήκουν εἰς τὸ ἥρωικὸν του πλῆρωμα.

Τὸ ἀντιτορπιλικὸν «Βασίλισσα Ὀλγα» ἐνετάχθη εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Στόλον μαζί μὲ τὸ ἀδελφόν του πλοῖον «Βασιλεὺς Γεώργιος», τὸν Αὐγούστον τοῦ 1939. Τὰ πλοῖα αὐτὰ εἶχαν παραγγελοῦν ἀπὸ τὴν τότε Κυβέρνησιν εἰς τὰ Ἀγγλικά Ναυπηγεῖα εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ προγράμματος τῆς ἐνισχύσεως τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεών μας, καὶ ἦσαν ἀκριβῶς ὅμοια πρὸς τὰ τότε νεώτερα Ἀγγλικά ἀντιτορπιλλικά.

Τὰ πλοῖα ἔφθασαν ἐπικαίρως διὰ τὰ ἐνισχύσον τὸν Ἑλληνικὸν Στόλον, εἰς στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ κατάληψις τῆς Ἀλβανίας ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς ἐνέτεινε τὰς Ἑλληνικὰς ἀνησυχίας. Ἡ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔκρηξις τοῦ Μεγάλου Πολέμου εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν λήψιν ὄλων τῶν ἀπαραιτήτων μέτρων διὰ τὴν πολεμικὴν προπαρασκευὴν τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ.

Ἡ «Βασίλισσα Ὀλγα» μὲ Κυβερνήτην τὸν νῦν ἀντιναύαρχον ἐ. ἀ. Κύριον Ἀλφρ. Λεοντόπουλον ταχέως ἐξειλιχθη εἰς μίαν ἀξιόμαχον μονάδα τοῦ στόλου μας.

Ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1940 ἐνετείνοντο αἱ ἐνδείξεις περὶ πιθανῆς ἐπιθέσεως τῶν Ἰταλῶν. Ἀρχισαν πλέον αἱ πολεμικαὶ περιπολῖαι. Καὶ τὰ πλοῖα ἦσαν ἔτοιμα διὰ τὰ ἀντιμετωπίσων τὸ πᾶν.

Πράγματι δέ, τὸ πρωὶ τῆς 15ης Αὐγούστου τοῦ 1940, τὴν ἡμέραν τῆς Παναγίας, δέκα λεπτὰ μετὰ τὸν τορπιλισμὸν τῆς («Ἑλλης»), τὸ Πολεμικὸν Ναυτικὸν καὶ συνεπῶς καὶ ἡ «Βασίλισσα Ὀλγα» ἐτέθη εἰς κατάστασιν πλήρους πολεμικῆς ἐτοιμότητος.

Ἡ «Βασίλισσα Ὀλγα» διετάχθη καὶ ἔσπευσεν εἰς Τήνον, ὁπόθεν συνώδενσεν εἰς Πειραιᾶ τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα ποὺ μετέφεραν τοὺς προσκνηητὰς καὶ ποὺ εἶχαν ἀποκλεισθῆ ἐκεῖ. Ἡ συνοδεία τῆς μικρᾶς αὐτῆς νηοπομπῆς ἦτο ἡ πρώτη πολεμικὴ κίνησις τῆς «Βασιλίσσης Ὀλγας».

Τὴν 28ην Ὀκτωβρίου ἐσήμανεν ἡ ἔναρξις τῆς λαμπρᾶς σταδιοδρομίας τῆς «Βασιλίσσης Ὀλγας». Ἡ κυρία ἀποστολὴ τῆς ἦτο ἡ συνοδεία νηοπομπῶν ποὺ μετέφεραν ἀδιακόπως τοὺς ἐπιστρατευθέντας ἐφέδρους καὶ τὰ ἐφόδια εἰς τὸ μέτωπον.

Ἐνα ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τοῦ πολέμου αὐτοῦ εἶναι τὸ γεγονός ὅτι, ἐνῶ ὁ κύριος ὄγκος τῶν μεταφορῶν μας διεκινήθη διὰ θαλάσσης, ἐν τούτοις δὲν ἐσημειώθη καμμία ἀπολύτως ἀπώλεια οὔτε προσωπικοῦ οὔτε ὑλικοῦ.

Δὲν ἐχάθη οὔτε ἓνας στρατιώτης, οὔτε ἓνας τόννος ὑλικοῦ.

Τὸ ἰσχυρότατον Ἰταλικὸν Ναυτικὸν δὲν ἐστάθη ἱκανὸν νὰ ἐπιτεθῆ, διὰ τὰ διακόψη τουλάχιστον τὴν ἐπιστράτευσίν μας. Αὐτὸ ἀποτελεῖ τίτλον τιμῆς διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Ναυτικόν.

Ἡ «Βασίλισσα Ὀλγα» ἔλαβεν ἐπίσης μέρος εἰς τὴν πόντισιν τῶν ναρκοπεδίων μας καὶ ὡς ναυαρχὸς τοῦ Ἀρχηγοῦ Στόλου ἀειμνήστου ναυάρχου Καββα-

διά και εἰς τὰς δύο ἐπιδρομὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου εἰς τὸ στενὸν τοῦ Ὀτράντο, δηλαδὴ εἰς τὴν μύτην τοῦ ἔχθρου, καὶ ἐβομβάρδισε τὰς θέσεις τῶν Ἰταλῶν εἰς τὸν Καλαμᾶν. Μὲ συνοδείας, πολεμικὰς περιπολίας καὶ εἰδικὰς ἀποστολὰς ἀτησχολήθη συνεχῶς ἡ «Βασίλισσα Ὀλγα».

Μὲ τὴν ἐπίθεσιν τῶν Γερμανῶν τὴν 6ην Ἀπριλίου ἄρχισαν οἱ συνεχεῖς βομβαρδισμοὶ τῶν Στούκας πρὸ ἐστρέφοντο κυρίως κατὰ τῶν πλοίων. Τὰ πλοῖα μας παρὰ τὴν ἔλλειψιν ἀεροπορικῆς προστασίας ἐσυνέχισαν νὰ ἐκτελοῦν τὰς ἀποστολὰς των. Ἀλλὰ ἡ παραμονὴ εἰς τὸν Σαρωνικὸν χωρὶς ἀεροπορικὴν κάλυψιν κατέληξε νὰ εἶναι μοιραία διὰ τὸν στόλον μας.

Ἐβυθίσθησαν τότε δώδεκα τορπιλλοβόλα, τρία ἀντιτορπιλλικά, τὰ «Ψαρά», («Υδρα»), («Λέων»), ἠχρηστεύθη τὸ («Βασιλεὺς Γεώργιος»). Κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα ἡ «Βασίλισσα Ὀλγα» εἶχε τὸν πρῶτον νεκρὸν της. Ἐφρονεύθη εἰς τὴν γέφυραν ἀπὸ ἀεροπορικὸν πολυβολισμὸν ὁ σημαιοφόρος Δουρῆς.

Ἡ πτώσις τῆς Πατρίδος ὠλοκληρώθη περὶ τὰ τέλη Ἀπριλίου. Τὰ πλοῖα διετάχθησαν τότε νὰ πλεύσουν καὶ νὰ ἐνωθοῦν εἰς Ἀλεξάνδρειαν μὲ τὸν Ἀγγλικὸν Στόλον, διὰ νὰ συνεχίσουν ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος πλέον τὸν πόλεμον.

Τὰ ἀποδεκατισμένα πλοῖα ἔφθασαν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, μὲ προσωπικὸν πληρωμένον ἀπὸ τὴν συντριβὴν τῆς Πατρίδος καὶ ἀπὸ τὸν ὑποχρεωτικὸν χωρισμὸν ἀπὸ τοὺς οἰκείους των, ἀλλὰ πάντως μὲ ὑψηλὸν ἠθικόν.

Τὰ ἀντιτορπιλλικά μας καὶ φυσικὰ καὶ ἡ «Βασίλισσα Ὀλγα» ἄρχισαν συντόμως νὰ ἀναλαμβάνουν πολεμικὰς ἀποστολὰς.

Πόρτ Σάιτ, Κύπρος, Χάιφα, Βηρυττός. Συνεχεῖς συνοδεῖαι νηοπομπῶν μὲ πλοῖα πρὸ μετέφεραν στρατὸν καὶ ἐφόδια διὰ τὴν κατάληψιν τῆς Συρίας, πρὸ τότε κατείχето ἀπὸ τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν τοῦ Πεταίν. Ἡ ἀπόδοσις τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων ἦτο ἐξαιρετος καὶ γρήγορα ἐξετιμῆθη ἡ ἰκανότης των ἀπὸ τὸν Βρετανὸν ναύαρχον Κάνιγκαμ.

Συνέβαιναν ὁμως, τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα νὰ στεροῦνται τοῦ εἰδικοῦ μηχανήματος διὰ τὸν ἐντοπισμὸν τῶν ὑποβρυχίων ὑποθαλασσίως, τοῦ περιφήμου *Asdig*. Τοῦτο εἶχεν ἐφευρεθῆ παρὰ τῶν Ἀγγλων καὶ ἦτο ἄκρως ἀπόρητον.

Ἐπειδὴ ἐστεροῦντο ἐπίσης καὶ τοῦ *Radar*, ἔπρεπε τὸ ταχύτερον νὰ ἐφοδιασθοῦν μὲ αὐτὰ τὰ νέα ὄπλα, διὰ νὰ γίνονιν πλέον ἀξιόμαχα καὶ νὰ εἶναι ἰκανὰ νὰ προστατεύουν μεγάλας καὶ σημαντικὰς νηοπομπὰς. Καθὼς ὁμως οἱ Ναύσταθμοὶ τῆς Μεσογείου ἦσαν πολὺ ἀτησχολημένοι, ἰδίως μὲ τὰς ἐπισκευὰς τῶν πλοίων τοῦ Ἀγγλικοῦ Στόλου, πρὸ ἐβλάβησαν κατὰ τὴν Μάχην τῆς Κρήτης καὶ συνεπῶς δὲν ἐπαρκοῦσαν καὶ διὰ τὰς τοποθετήσεις τοῦ *Asdig* καὶ τοῦ *Radar* εἰς τὰ ἑλλη-

νικά ἀντιτορπιλλικά, διὰ τοῦτο ἀπεφασίσθη νὰ σταλοῦν τὰ πλοῖα μας εἰς τὰς Ἰνδίας, ὥστε νὰ γίνουν εἰς τοὺς ἐκεῖ Ναυστάθμους αἱ ἐργασίαι αὐταί.

Ἔτσι, καὶ ἡ «Βασίλισσα Ὀλγα» μὲ Κυβερνήτην τὸν ἀείμνηστον πλοίαρχον Βλαχόπουλον ἐπλευσεν εἰς τὴν Καλκούταν τῶν Ἰνδιῶν. Μετὰ τὰς προσθήκας καὶ μετατροπὰς ἀπησχολήθη ἐπ' ὀλίγον εἰς συνοδείας νηοπομπῶν εἰς τὸν Ἰνδικὸν Ὠκεανόν, εἰς μίαν ἐκ τῶν ὁποίων μάλιστα ἔλαβε μέρος καὶ ὁ ἔνδοξος («Ἀβέρωφ») ποῦ εἶχε φθάσει τότε εἰς τὴν Βομβάνην.

Τέλος, ἡ «Βασίλισσα Ὀλγα» πλέεν ἀξιόμαχος ἤδη μετὰ τὰς βελτιώσεις αὐτάς, ἔφθασεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἐνετάχθη εἰς τὸν 14ον Ἀγγλικὸν στόλισκον. Ὁ πλοίαρχος Βλαχόπουλος παρέδωσε τὴν διακυβέρνησιν καὶ ἀνεχώρησε διὰ τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου ἐτοποθετήθη Κυβερνήτης ἐνὸς ἐκ τῶν νέων μας ἀντιτορπιλλικῶν, τοῦ («Κανάρη»).

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχαν ἀρχίσει τὰ περιφάνεια ταξίδια εἰς τὸ Τομπρονόκ. Ἡ κατάστασις ἦτο πάρα πολὺν δύσκολος. Σχεδὸν τὸ τρίτον τῶν πλοίων ποῦ ἐπήγαιναν εἰς τὸ Τομπρονόκ δὲν ἐπέστρεφε! Ἀπίστευτον, καὶ ὅμως ἀκριβές. Οἱ ἀεροπορικὲς ἐπιθέσεις ἦσαν τότε πράγματι ἀνηλεεῖς.

Ἡ «Βασίλισσα Ὀλγα» ἔκανε πολλὰ ταξίδια ἐκεῖ. Σὲ κάθε ταξίδι ὑφίστατο συγχρόνως βομβαρδισμούς. Συχνὰ αἱ στῆλαι τοῦ νεροῦ ποῦ ὑψώνοντο ἀπὸ τὶς βόμβες, περιέβαλλαν τὴν γέφυραν καὶ κατέβρεχαν τὸν κυβερνήτην καὶ τοὺς ναῦτες, τῶν ὁποίων ἡ μόνη ἀντίδρασις εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτάς, ἦσαν μερικαὶ ἀγανακτισμένοι λέξεις τῆς γνωστῆς ναυτικῆς διαλέκτου! Χάρις ὅμως εἰς τοὺς καταλλήλους χειρισμούς ἡ «Βασίλισσα Ὀλγα» ἐπετύγχανε νὰ ἀποφεύγη τὶς βόμβες.

Εἰς δύο περιπτώσεις τὰ Γερμανικὰ ἀεροπλάνα ἐβύθισαν δύο πλοῖα τῆς νηοπομπῆς, πολλοὺς ναυαγούς τῶν ὁποίων διέσωσεν ἡ «Βασίλισσα Ὀλγα». Κατὰ τινα ἀποστολὴν της τότε ἡ «Βασίλισσα Ὀλγα» ὑπέστη ἓνα ἀτύχημα, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς τὴν ἀκίνητοποίησεν ἐπὶ μακρόν. Προσέκρουσεν εἰς μίαν ὕφαλον μὲ συνέπειαν νὰ ἀχρηστευθῇ τελείως ἢ μία ἔλιξ, ἐνῶ ἡ ἄλλη μόνον μὲ μικρὰν ταχύτητα ἠμποροῦσε νὰ κινήθῃ.

Καὶ ἐπειδὴ ἓνα κακὸν δὲν ἔρχεται ποτὲ μόνον του, συνέβη κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ ἡ τρομερὰ προέλασις τοῦ Ρόμελ, ἡ ὁποία ἠπείλησε τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ τὸ Κάιρον. Καὶ ἡ ἀντιξοότης αὐτῆ ἤρξε τὸ πλοῖον ἀκίνητον ἐν ἐπισκευῇ εἰς μίαν τῶν δεξαμενῶν τῆς Ἀλεξανδρείας! Εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν ἢ κατάστασις τότε ἦτο τόσον τραγικὴ, ὥστε οἱ ἀρμόδιοι νὰ ἀναγκασθοῦν νὰ ἀποφασίσουν τὴν ἀνατίναξιν τοῦ πλοίου, διὰ νὰ μὴ πέσῃ εἰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ!

Ὅταν ἐγνώσθη αὐτὸ εἰς τὸ πλοῖον, οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ἄνδρες, προεξαρχόντων τοῦ ὑπάρχου, πλωτάρχου Ἀθ. Ἀθανασίου καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Συνερ-

γείων τοῦ («*Ηφαίστου*»), πλωτάρχου μηχανικοῦ *N. Λουζίνα*, ἐπῆραν τὴν μεγάλην ἀπόφασιν. Ὅχι, δὲν θὰ ἀνετίναζαν τὸ καράβι των. Θὰ κατέβαλλαν κάθε προσπάθειαν, διὰ νὰ τὸ σώσουν. Καὶ ἄρχισαν τὴν ἰδίαν ἐκείνην νύκτα νὰ στεγανοποιοῦν τὰ ὑφαλα, νὰ ἐπιβιβάζουν τὰς ἔλικας καὶ τὰ ἀπαραίτητα ὑλικά καὶ γενικῶς νὰ κάνουν τὸ κάθε τί πὸν θὰ διέσωζε τὸ πλοῖον. Καὶ τὸ πρωὶ οἱ ἀρμόδιοι εἶδαν κατάπληκτοι ὅτι ἡ «*Βασίλισσα Ὀλγα*» εἶχε στεγανοποιηθῆ, ὅτι θὰ ἠμποροῦσε νὰ ρυμουλκηθῆ, εἶχαν δὲ ἐπιβιβασθῆ αἱ ἔλικες καὶ πᾶν ὅ,τι ἐχρειάζετο διὰ τὴν ἐπισκευήν. Εἰς τὴν κατάστασιν αὐτήν, ἡ «*Βασίλισσα Ὀλγα*» ἐρμουλκλήθη ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν κορβέτταν («*Σαχτούρης*») εἰς τὸ Πόρτ Σάιδ καὶ κατόπιν εἰς τὸ Σουέζ.

Μετὰ τὴν ἐπισκευήν του τὸ πλοῖον ἐσυνέχισε μὲ τὸν στολίσκον του τὰς ἀποστολάς του. Πρῶτῃ ἦτο ἡ συνοδεία νηοπομπῆς πρὸς τὴν Μάλταν, ἀποστολὴ πὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐθεωρεῖτο κυριολεκτικῶς κατόρθωμα.

Ὅταν κανεὶς ἐπήγαυε μὲ νηοπομπὴν εἰς τὴν Μάλταν καὶ ἔφθανε σῶος, ἐνέπνεε τὸν σεβασμὸν καὶ ἐθεωρεῖτο ἀπὸ τοὺς ναυτικούς κάτι σχεδὸν τὸ ἐξαιρετικόν. Ἐκεῖ εἰς τὴν Μάλταν, τὴν 30 Αὐγούστου τοῦ 1942, ἔφθασεν ὁ νέος κυβερνήτης, ὁ ἀείμνηστος πλωτάρχης Γεώργιος Μπλέσσας. Συγχρόνως παρέλαβε ὡς ἀξιωματικὸς πυροβολικοῦ τοῦ πλοίου καὶ βραδύτερον ὑπαρχος ὁ ὑποπλοίαρχος Γρηγορόπουλος.

Ἀπὸ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἀρχίζει ἡ λαμπρὰ καὶ ἀξιωματικὸν δρᾶσις τῆς «*Βασίλισσας Ὀλγας*». Ἦτο σὰν νὰ τῆς ἔφερε γοῦρι ὁ νέος κυβερνήτης.

Θὰ πρέπει νὰ εἶπω ὀλίγα τινὰ διὰ τοὺς νέους, Κυβερνήτην καὶ Ὑπαρχον. Τότε ὁ Μπλέσσας ἦτο 37 ἐτῶν, ἔφερε τὸν βαθμὸν τοῦ πλωτάρχου καὶ λόγῳ τῆς συνεχοῦς ὑπηρεσίας του εἰς τὰ πλοῖα εἶχε τὴν φήμην ἑνὸς ἱκανοῦ καὶ ἐμπειροῦ ναυτικοῦ. Εἶχε καλὸν χαρακτῆρα καὶ ἦτο δίκαιος. Ὅταν τὸ πλοῖον ἐταξίδευεν, ἔμενε συνεχῶς εἰς τὴν γέφυραν, ἀμίλητος καὶ ἀγέλαστος. Ἀλλὰ εἰς τὸ λιμάνι ἦτο καλόβολος, γελαστὸς καὶ στοργικὸς πρὸς τοὺς ναύτας του, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐσέβοντο καὶ τὸν ἀγαποῦσαν. Ἐπίσης καὶ ὁ ὑπαρχος καὶ ἀξιωματικὸς «*Π*» *Μιχαὴλ Γρηγορόπουλος* ἦτο ἀξιωματικὸς μὲ μεγάλην ναυτικὴν πεῖραν, μορφωμένος, ἱκανὸς καὶ γενναῖος, καὶ ἠγαπᾶτο ἐπίσης ἀπὸ τοὺς ναύτας του πὸν τὸν ἐσέβοντο.

Εἰς τὸ ἔλ Ἀλαμείν ἄρχισε κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Ὀκτωβρίου ἡ μεγάλη μάχη πὸν ἐσήμανε πλέον τὴν ἀνάληψιν ἐπιθετικῆς δράσεως τῶν Συμμάχων εἰς ὅλα τὰ μέτωπα τοῦ πολέμου, ἀπὸ τὸν Εἰρηρικὸν καὶ τὸν Ἀτλαντικόν, ἕως τὴν Βόρειον Θάλασσαν καὶ τὴν Μεσόγειον. Ἀμφίβιοι ἐπιχειρήσεις, μικραὶ ἢ μεγάλαι, ἀνελαμβάνοντο πλέον συνεχῶς.

Τότε ή «Βασίλισσα Όλγα» ἐστάλη εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Βομβάης τῶν Ἰνδιῶν, διὰ νὰ παραλάβῃ μίαν νηοπομπὴν ποὺ συνώδενσεν ἕως τὸ Ἄντεν. Κατόπιν ἐστάλη εἰς τὸν Περσικὸν Κόλπον, διὰ νὰ παραλάβῃ δύο πλοῖα γεμᾶτα μὲ Ἴταλοὺς πρόσφυγας καὶ αἰχμαλώτους. Ἦταν μεγάλος ὁ ἐνθουσιασμός τῶν Ἀγγλικῶν πληρωμάτων τῶν μεταγωγικῶν, ὅταν εἶδαν τὸ Ἑλληνικὸν ἀντιτορπιλικὸν νὰ τοὺς πλησιάζῃ διὰ νὰ τοὺς συνοδεύσῃ. Μὲ ζητωκραυγὰς τοὺς ἐχαιρέτισαν καὶ τοὺς ἐφώναζαν: («Ἐχομεν ἐδῶ τοὺς φίλους σας τοὺς Ἴταλοὺς!»).

Κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1942 ἡ «Βασίλισσα Όλγα» ἀνέλαβε τὴν ἐπομένην ἀποστολὴν τῆς ποὺ ἐσημείωνε τὴν ἀρχὴν ἐνὸς κεφαλαίου εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς. Τὸ κεφάλαιον τῆς Μάλτας. Εἶπα ἤδη προηγουμένως μερικὰ διὰ τὴν σημασίαν τοῦ ταξιδίου εἰς τὴν Μάλταν. Βέβαια ἡ κατάστασις ἔκτοτε εἶχε βελτιωθῆ. Ἄλλὰ οἱ κίνδυνοι καὶ οἱ δυσκολίες ποτὲ δὲν ἔλειπαν.

Κατ' ἀρχὰς τὸ ταξίδι τῆς αὐτὸ ἦταν ἤρεμο, μὲ μερικάς βόμβας βυθοῦ ποὺ ἔρριχναν τὰ συνοδὰ κατὰ τῶν ὑποβρυχίων. Ὅταν ὅμως ἡ νηοπομπὴ πλέουσα πρὸς τὴν Μάλταν ἐπέρασε τὸ Τομπρονκ καὶ ἔπλεε πρὸς τὴν Βεργάζην, ἄρχισαν λυσσαλέαι αἱ ἐπιθέσεις τῶν Γερμανῶν.

Εὐτυχῶς τότε ἡ νηοπομπὴ διέθετε μίαν προστατευτικὴν ἀντιαεροπορικὴν ὀμπρέλλαν, ἀπὸ Σπιτφάιερ καὶ Μπωφάιτερς, ὅχι τελείαν βέβαια, ἀλλὰ κάτι ἦτο καὶ αὐτό.

Ἄλλως τε καὶ ἡ «Βασίλισσα Όλγα» μὲ τὸ A/A πυροβολικὸν τῆς κατέρριπεν ἕνα Γερμανικὸν ἀεροσκάφος. Ὅλοι οἱ ἐπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ ἀπεκρούοντο ἀπὸ τὰ Σπιτφάιερς καὶ ἔτσι, ὅταν τὴν 20 Νοεμβρίου τὸ πρωὶ οἱ ἀξιοθαύμαστοι κάτοικοι τῆς Μάλτας εἶδαν ὅλα τὰ πλοῖα τῆς νηοπομπῆς μέσα εἰς τὰ λιμάνια τῆς, δὲν ἐπίστευαν εἰς τὰ μάτια των. Ἀμέσως τὴν ἐπομένην τὰ συνοδὰ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν συνοδεύοντα καὶ τὰ ἐμπορικὰ ποὺ ἐπὶ μῆρας εἶχον ἀποκλεισθῆ εἰς τὴν Μάλταν.

Ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν μόλις ἔφθασαν, ἀπέπλευσαν ἀμέσως πάλιν διὰ τὴν Μάλταν τὸ Ἀγγλικὸν («Πέταρντ») καὶ ἡ «Βασίλισσα Όλγα». Εἶχε σημάνει ἡ ὥρα τῆς πρώτης μεγάλης ἐπιτυχίας τῆς. Εἰς τὰς 03.00 τὸ πρωὶ τὸ Asdig τοῦ («Πέταρντ») ἐπεσήμανεν ἐχθρικὸν ὑποβρύχιον καὶ ἀμέσως ἐπετέθη ἐναντίον του καὶ ἔρριψε μίαν δέσμη βομβῶν βυθοῦ. Εὐθὺς ἀμέσως καὶ ἡ «Βασίλισσα Όλγα» ἐπεσήμανε τὸ Y/B καὶ ἐπετέθη καὶ αὐτὴ μὲ νέαν δέσμη βομβῶν. Μόλις εἶχε ριφθῆ ἡ δευτέρα αὐτὴ δέσμη, ὅταν ἐφάνη νὰ ἀναδύεται τὸ ὑποβρύχιον. Ἀσφαλῶς εἶχε βληθῆ σοβαρῶς ἀπὸ τὰς βόμβας τῆς «Βασιλίσσης Όλγας» καὶ ὁ Κυβερνήτης τοῦ Y/B, ἐπιθυμῶν νὰ διασώσῃ τὸ πλήρωμά του, ἔκανε ταχεῖαν ἀνάδυσιν. Τὸ («Πέταρντ») καὶ ἡ «Βασίλισσα Όλγα» ἀνάπτουν τοὺς

προβολείς των και φωτίζουν την σκηνήν. Βλέπουν τους άνδρας του Υ|Β να πέφτουν εις την θάλασσαν και να κολυμβούν προς τα δύο αντιτορπιλλικά που ήδη έπλησίαζαν. Αί κρανγαί των ναυαγών (άγιοῦτο), έδειξαν την εθνικότητα του Υ|Β. Ήτο Ίταλικόν και ώνομάζετο «Ουάρασιεκ», ήτο δέ του τελευταίου τύπου.

Είκοσι έπτά ναυαγοί διεσώθησαν από την «Βασίλισσαν ΎΟλγαν», και τους ύπολοιπούς διέσωσε τὸ «Πέταρντ». Ὁ Κυβερνήτης και δεκαπέντε άνδρες του έφονεύθησαν ή επνίγησαν. Τὸ πλήρωμα τῆς «Βασίλισσης ΎΟλγας», πιστὸν εις τὰς παραδόσεις των ναυτικῶν, επεριποιήθη με μεγάλην στοργήν τους Ίταλούς ναυαγούς, προς τους όποιους παρείχε κάθε περίθαλψιν και βοήθειαν.

Όταν έχάραξεν ή ήμέρα, οί κυβερνήται των δύο αντιτορπιλλικῶν βλέποντες ότι τὸ τραυματισμένον Υ|Β επέπλεεν άκόμη, άπεφάσισαν να δοκιμάσουν να τὸ ρυμουλκήσουν. Τὸ «Πέταρντ» τὸ προσέδεσε και άρχισε την ρυμούλκισιν, άφου προηγουμένως με άγημα παρέλαβεν όλα τὰ έγγραφα και τους άπορρήτους κώδικας του Υ|Β.

Καθώς όμως ή όρατότης έβελτιώνετο, εφάνη ότι αί βλάβαι του Υ|Β ήσαν πολὺ σοβαρώτεραι, και όντως μετ' όλίγον τοῦτο έβυθίσθη.

Ὁ Κυβερνήτης του «Πέταρντ» έστειλεν ως δῶρον εις τὸν Μπλέσσαν τὸ παράσημον του φονευθέντος Ίταλου Κυβερνήτου που εΐχαν πάρει οί ΎΑγγλοι μαζί με τους κώδικας, λέγων ότι εις αυτόν ανήκει, διότι ή δέσμη βομβῶν τῆς «Βασίλισσης ΎΟλγας» ήτο εκείνη που έπληξε τὸ έχθρικόν ύποβρύχιον.

Οί ΎΑγγλοι άπένειμαν εις τους δύο κυβερνήτας τὸ μεγάλο ΎΑγγλικόν Παράσημον των Διακεκριμένων ΎΠηρεσιῶν, τὸ περίφημον D.S.O. Ὁ Μπλέσσας ήτο ό πρώτος Έλλην ναυτικός που έλάμβανε αυτήν την μεγάλην διάκρισιν. Ἡ βύθισις του Υ|Β εκοινοποιήθη από τὸ Βρεταννικόν Ναυαρχεΐον εις όλα ανεξαιρέτως τὰ συμμαχικά πλοΐα.

Ἡ δρῶσις τῆς «Βασίλισσης ΎΟλγας» έσυνεχίσθη άμείωτος. Εΐτε επιθετικά έπιχειρήσεις, εΐτε συνοδεΐα νηοπομπῶν δέν άφηναν ούτε δια μίαν ήμέραν ήσυχον την «Βασίλισσαν ΎΟλγαν».

Τὸν ΎΙανουάριον του 1943 ή «Βασίλισσα ΎΟλγα» μαζί με τὰ ΎΑγγλικά «Πάκινχαμ» και «Νιούμπιαν» άπέπλεσαν δια μίαν επιθετικήν περιπολίαν μεταξὺ Σούσας και Παντελλερίας, προς τὸν σκοπὸν να παρεμποδίσουν κάθε άπόπειραν ανεφοδιασμοῦ τῆς τελευταίας.

Τὰ αντιτορπιλλικά έπλησίαζαν άρκετά τὰς άκτὰς μέχρι άποστάσεως βολῆς από τὰ μεγάλα τοπομαχικά των ΎΙταλῶν. Εις μίαν στιγμὴν όταν εΐχε πλέον νυκτώσει, τὰ Radar των πλοίων επεσήμαναν ένα έχθρικόν. ΎΑμέσως εππλεσαν κατὰ του στόχου. Ήτο ένα μικρόν πλοΐον. Τὸ «Πάκινχαμ» πρώτα και τὸ «Νιού-

μπιαν) κατόπιν, έρριξαν από μίαν όμοβροντία. Όταν ήλθεν ή σειρά τής «Βασιλίσσης Όλγας», ό ύπαρχος και άξιωματικός «Π» Γρηγορόπουλος, με τὰ κνάλια κολλημένα στα μάτια του διατάσσει «Πϋρ». Δέν έχρειάσθη νά ρίξουν άλλην όμοβροντία. Η όμοβροντία τής «Βασιλίσσης Όλγας» επέτυχε τó έχθρικόν, τó πετρέλαιον τοϋ όποίου ανεφλέγη και εφώτιζε τήν περιοχήν σαν ένα πυροτέχνημα. Συντόμως τὰ αντιτορπιλλικά διέσωσαν τούς ναυαγούς και έμαθαν ότι επρόκειτο δια τó μικρόν πετρελαιοφόρον «Στρόμπολι». Ο Άγγλος Διοικητής τών Άντιτορπιλλικών ανέφερε τήν νέαν έπιτυχίαν τής «Βασιλίσσης Όλγας», ή όποία και έκανε ακόμη πλέον γνωστόν τó όνομά της.

Είς τας 29 Ιανουαρίου 1943 ή «Βασίλισσα Όλγα» μαζί με τó «Πέταρντ» και τó «Πάκινχαμ» πλέουν προς τόν Ίνδικόν Ωκεανόν. Επέρασαν τó κανάλι τοϋ Σουέζ και έπλευσαν προς τó Άντεν, δια νά συνοδεύσουν μίαν πολύ σημαντικήν νηοπομπήν. Ταχέως τήν συνήντησαν και είδαν ότι τήν συνόδευε μεταξϋ άλλων καταδρομικών και τó ειδικόν άντιαεροπορικόν καταδρομικόν «Ντέβονσαϊρ».

Ήτο ή μεγαλύτερα νηοπομπή πού είχε συνοδεύσει ποτέ ή «Βασίλισσα Όλγα». Γεμάτα στρατόν ήσαν εις τήν νηοπομπήν εκείνην μερικά από τὰ μεγαλύτερα ύπερωκεάνεια τοϋ κόσμου. Τὰ Άγγλικά «Κουήν Μαίρη» - («Άκουϊτάνια») - «Κουήνοφ Μπερμιούντα», τó Γαλλικόν («Ίλλ ντέ Φράνς») και τó Όλλανδικόν («Νιού Άμστερνταμ»).

Ύπερήφανοι και έπιβλητικοί οί γίγαντες αυτοί τών θαλασσών έσχιζαν άνετα τὰ κύματα, ενϋ τὰ αντιτορπιλλικά πού έκαναν συνεχώς τὰ προστατευτικά ζιγκ-ζάγκ, τόν ελίγδην πλοϋν, εφάινοντο μπροστά τους σαν παιχνιδάκια. Ήσαν όλα ύπερπλήρη από στρατόν. Τὰ συνόδευσαν μέχρι τó Σουέζ και άμέσως ή «Βασίλισσα Όλγα» και οί φίλοι της επανήλθαν εις τήν Μεσόγειον, δια νά επανεύρουν τόν τραχήν άγώνα των.

Περί τὰ τέλη Φεβρουαρίου ό Γερμανοϊταλικός στρατός τοϋ Ρόμελ είχεν εκδιωχθή σχεδόν από όλόκληρον τήν Βόρειον Άφρικήν. Εν τϋ μεταξϋ ή παρουσιαζόμενη συμφόρησης τών θαλασσών από πλοία όλων τών τύπων και τó πλήθος τών άεροπλάνων, εδημιούργει τήν πεποίθησιν ότι κάτι μεγάλο και αποφασιστικόν προητοιμάζεται.

Η «Βασίλισσα Όλγα» σε συνεχείς περιπολίεις ή νηοπομπές δέν στέκεται καθόλου.

Είς μίαν περιπολίαν της έξω από τὰ ξερονήσια Ζέμπρα και Ζεμπρέττα, είδαν μίαν ύποπτον βάρκαν. Τήν έπλησίασαν και συνέλαβαν ένα άξιωματικόν Γερμανόν και ένα στρατιώτην, οί όποιοι όμως δέν άρεσαν και πολύ εις τó πλήρωμα

λόγῳ τοῦ ἀγερῶχου ἕφους των. Φυσικὰ ὅμως ἡ ναυτικὴ παράδοσις ἐπεβλήθη καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν καὶ οἱ ναῦτες τοὺς μετεχειρίσθησαν καλῶς.

Σὲ μίαν ἄλλην ἀποστολὴν της, πὸν συνώδευε μεταγωγικὰ μὲ στρατόν, δύο ἀπὸ αὐτὰ ἐκτυπήθησαν ἀπὸ τὰ Γερμανικὰ ἀεροπλάνα καὶ ἐβυθίσθησαν. Ἡ «Βασίλισσα Ὀλγα» συνέλεξε ἕνα μεγάλον ἀριθμὸν ναυαγῶν.

Οἱ περιπολίεις της τὴν ἔφεραν εἰς τὸ στενὸν τῆς Μεσσίνιας - Ρέτζιο, τὴν ἐποχὴν πὸν τὸ σημεῖον αὐτὸ ἦτο τὸ ὀρμητήριον τῶν ἐχθρικῶν ὑποβρυχίων. Μὲ παμφυλακίην, δηλαδή, ὅλοι εἰς θέσεις μάχης, φυσικὰ ἄντροι, καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἀλώνιζαν τὴν περιοχὴν.

Εἰς τὰς 2 Ἰουνίου μία διαταγὴ ἀναθέτει εἰς δύο πλοῖα τοῦ 14ου στολίσκου τὴν ἀνακάλυψιν καὶ καταστροφὴν μιᾶς Γερμανοῦταλικῆς νηοπομπῆς πὸν εἶχαν ἐπισημάνει τὰ ἀεροπλάνα. Τὰ δύο αὐτὰ πλοῖα ἦσαν τὸ ἐπίσης περιφνημον ἀπὸ τὴν δρᾶσιν του εἰς τὴν Μεσόγειον («Τζάρβις») καὶ ἡ «Βασίλισσα Ὀλγα».

Τὰ μεσάνυχτα ἀκριβῶς, μετὰ πολύωρον πλοῦν πρὸς διαφόρους κατευθύνσεις διὰ τὰ παραπλανήσουν τὰ ἀεροπλάνα ἀναγνωρίσεως τοῦ ἐχθροῦ, φθάνουν πλέοντα εἰς γραμμὴν παραγωγῆς, εἰς ἀπόστασιν τεσσάρων μίλιων ἀπὸ τὸ νότιον ἄκρον τῆς Ἰταλικῆς ἀκτῆς. Ἐχον φθάσει εἰς τὸ Σπαρτιβέντο, ἕνα σημεῖον πὸν ποτὲ ἄλλοτε ἕως τότε δὲν εἶχαν φθάσει τὰ συμμαχικὰ πλοῖα. Μετὰ μίαν ὥραν περίπου ἀντιλαμβάνονται τὴν ἐχθρικὴν νηοπομπήν. Ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο μεταγωγικὰ σημαντικοῦ μεγέθους, ἕνα ἀντιτορπιλικὸν καὶ ἕνα τορπιλλοβόλον.

Ὁ ἐχθρὸς ἐσυνέχιζεν ἀμέριμος τὸν πλοῦν του. Δὲν ἐφαντάζοντο οἱ ἄνθρωποι ὅτι θὰ τοὺς ἐκνηγοῦσαν οἱ Σύμμαχοι τόσον βαθεῖα μέσα εἰς τὰ νερά τους. Ἐνα ἀεροσκάφος Οὐδέλιγκτον, πὸν συνώδευε τὰ δύο ἀντιτορπιλλικά, μόλις ἀντελήφθη καὶ αὐτὸ τὴν νηοπομπήν, ρίχνει φωτιστικά. Οἱ Ἰταλοὶ ἀνησυχοῦν, νομίζον ὅτι πρόκειται διὰ ἀεροπορικὴν ἐπίθεσιν καὶ ἀρχίζουν ἕνα θανατάσιον ἀληθῶς ἀντιαεροπορικὸν μπαράζ.

Τότε, τὸ «Τζάρβις» ἀρχίζει πῦρ. Αἱ πρῶται ὀμβροντίαί του εἶναι ρυθμιστικάί.

Εἰς τὴν «Βασίλισσαν Ὀλγα» ὅλα εἶναι ἔτοιμα. Ὁ Γρηγορόπουλος μὲ ἡρεμίαν, ψυχρῶς, ὑπολογίζει ἀποστάσεις καὶ περιμένει νὰ φθάσουν εἰς τὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν πὸν ἐπιθυμεῖ ὁ ἴδιος. Ἀνάμεσα στὶς φωτοβολίδες, τὶς ὀμβροντίας καὶ ὄλον αὐτὸν τὸν ὀρυμαγδόν, αὐτὸς περιμένει. Καὶ τὴν στιγμὴν πὸν διαλέγει, διατάσσει Πῦρ. Ἡ δευτέρα ὀμβροντία κτυπᾷ ἕνα ἀπὸ τὰ ἐχθρικὰ μεταγωγικὰ πὸν ἀναφλέγεται ἀμέσως.

Εὐθὺς μετὰ ἡ «Βασίλισσα Ὀλγα» καὶ τὸ «Τζάρβις» ἐπιτίθενται κατὰ τοῦ τορπιλλοβόλου. Οἱ ὁμοβροντίες καὶ τῶν δύο τὸ πλήττον καὶ ἀμέσως τὸ ἐχθρὸν σκάφος κυριολεκτικῶς ἐξαφανίζεται ἀπὸ τὰ μάτια τους.

Ἄλλὰ ἡ *Ναυμαχία* δὲν ἔχει τελειώσει. Ἐντὸς πέντε λεπτῶν κτυποῦν καὶ τὸ ἄλλο μεταγωγικὸν τὸ ὁποῖον ἐπίσης βυθίζεται. Μένει πλέον τὸ ἀντιτορπιλικόν, τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι «τὰ ἔχει χαμένα».

Ἡ «Βασίλισσα Ὀλγα» μὲ ταχύτητα 28 μιλίων ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Αὐτὸ μὲ ἓνα ἐλιγμὸν διαφυγῆς καὶ μὲ τὴν αὐτὴν ταχύτητα στρέφει πρὸς τὴν «Βασίλισσαν Ὀλγαν». Τὰ δύο πλοῖα πλησιάζουν τὸ ἓνα τὸ ἄλλο μὲ ἀστραπιαίαν ταχύτητα. Φθάνουν μέχρι ἀποστάσεως 300 μέτρων. Τὸ μάτι τοῦ Μπλέσσα ὅμως τὰ βλέπει καὶ τὰ ὑπολογίζει ὅλα. Ὁ Γρηγορόπουλος βλέπει, βλέπει καὶ ὑπολογίζει ψυχραίμως μέσα εἰς αὐτὸν τὸν χαλασμόν. Καὶ ἔρχεται πάλιν ἡ στιγμή. Πῦρ! Τὰ πυροβόλα τῆς «Βασιλίσης Ὀλγας» κτυποῦν ἀλύπητα ἀπὸ τὴν ἀπίθανον αὐτὴν ἀπόστασιν.

Ἡ γέφυρα τοῦ ἐχθρικοῦ ἀντιτορπιλικοῦ κυριολεκτικῶς ἐξαφανίζεται. Σίδερα, ὄργανα, ἄνθρωποι, χάνονται. Ἐγινε μιὰ καταπληκτικὴ σάρωσις, ὅπως λέγεται εἰς τὸ *Ναυτικόν*.

Ὁ Μπλέσσας βλέπει τὸ Ἴταλικὸν πῶν εἶναι πλέον χωρὶς γέφυραν ἀλλὰ πῶν αἱ μηχαναὶ του ἀναπτύσσουν πάντα μεγάλην ταχύτητα καὶ ἀντιλαμβάνεται τὸν κίνδυνον συγκρούσεως.

Μὲ ἓνα ψύχραιμον «ὄλο δεξιά», περνᾷ πολὺ κοντὰ ἀπὸ τὸ Ἴταλικόν. Τὴν στιγμήν ἐκείνην ἡ «Βασίλισσα Ὀλγα», λόγῳ τῆς στροφῆς, κλίνει πολὺ ἀριστερά. Ὁ σκοπευτὴς τοῦ πρυμναίου πυροβόλου Λιάσκος δὲν χάνει τὴν εὐκαιρίαν καὶ βάλλει ἀκόμη δύο βολὰς, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ὀλοκληρώσῃ τὴν καταστροφὴν τοῦ ἐχθροῦ. Τὰ «Τζάρβις» καὶ «Βασίλισσα Ὀλγα» στρέφουν καὶ μὲ μερικὰς ὁμοβροντίας ἐξαποπέλλουν εἰς τὸν βυθὸν ὅ,τι εἶχεν ἀπομείνει ἀπὸ τὰ τέσσερα Ἴταλικά πλοῖα.

Εἶναι ἡ ὥρα 02.18. Ὁλη αὐτὴ ἡ ναυμαχία ἐκράτησε μόλις ἑβδομήντα λεπτὰ τῆς ὥρας. Ὁ ἀπότηχος τῆς ὀλοκληρωτικῆς αὐτῆς καταστροφῆς τῆς ἐχθρικῆς νηπομπῆς εἰς τὸ Σπαρτιβέντο πλημμυρίζει ἀπὸ χαρὰν τὰ ἄλλα πλοῖα.

Ἡ ἀπονομὴ ἐνὸς νέου D.S.O. διὰ τὸν Μπλέσσαν ἀλλὰ καὶ ἐνὸς D.S.C., (Ἄγγλικὸς Σταυρὸς Διακεκριμένων Ὑπηρεσιῶν) διὰ τὸν Γρηγορόπουλον, εἶναι ἡ ἐπίσημος ἐπιβεβαίωσις τῆς μεγάλης νίκης.

Μετὰ τὸ Σπαρτιβέντο τὰ «Τζάρβις» καὶ «Βασίλισσα Ὀλγα», τὰ ἐξαίρετα αὐτὰ πλοῖα, ἔφθασαν εἰς τὴν Μάλταν, ὅπου ὁ Μπλέσσας ἐδέχετο τὰ συγχαρητήρια τῶν *Ναυάρχων* καὶ τῶν *Κυβερνητῶν* τῶν *συμμαχικῶν πλοίων*, ἐνῶ